

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. III. Quædam circa meritum Christi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

peccandi in humanitate unita Verbo; si enim in ullo instanti post primum quo unitur humanitas Verbo, esset in ea potestas peccandi, esset etiam vis ad expellendam & vincendam quasi summam sanctitatem, quod nonnullam imperfectionem arguere videtur; at verò habere potentiam peccandi antecedenter ad unionis receptionem, seu ita ut non detur unio, non videtur ullam includere imperfectionem Deo repugnantem. sed de his postea.

à quocumque alio.

XVI. Ad dignitatem & perfectionem unionis sufficit, quòd in actu primo sit radix omnis meriti suo subiecto, quamvis hoc non semper habeat in actu secundo.

Dices quintò: Derogat dignitati unionis, ut omni instanti quo existit, non sit radix omnis meriti subiecto in quo est, ergo. Nego antecedens; ad dignitatem namque unionis salvandam sufficit esse eam in actu primo sufficienter radicem omnis boni & meriti, quòd autem hic & nunc non mereatur in actu secundo, defectu applicationis, nil derogat summæ illius perfectioni, & valori infinito: sicut eidem valori secundùm omnes non derogat, quod in actu secundo non meruerint opera Christi omne præmium possibile, eo quod ad illud merendum non fuerint applicata, sufficit enim ad eorum dignitatem quod in actu primo talis præmii sint meritoria.

SECTIO TERTIA.

Quaedam circa meritum Christi.

I. Quid Christus meruit vel non meruit sibi.

Hinc infero primò, quid meruerit Christus vel non meruerit sibi: in primis enim non meruit sibi unionem hypostaticam, cum hæc prior fuerit ad omnem operationem Christi, & loco propria subsistentiæ. Secundò meruit sibi gloriam corporis, & nominis sui exaltationem, contra Calvinum docent hic Theologi, constatque claris Scripturæ sacræ testimoniis, ut Lucæ ultimo: *Nonne oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam;* ad Philippenfes cap. 2. *Propter quod & Deus exaltavit eum, &c.* & Apocalyp. c. 5. *Dignus est agnus, qui occisus est, accipere virtutem & divinitatem, &c.* hoc est divinitatis manifestationem, ut communiter dicunt Interpretes.

Meruit sibi gloriam corporis, & nominis sui exaltationem.

II. Obiicit. Gloria corporis aliunde Christo debebatur, ergo non potuit eam mereri.

Dices: Alio titulo debebatur Christo gloria corporis, nempe ratione unionis hypostaticæ, ergo non potuit eam mereri. Vasquez negat antecedens, aitque de facto Christum non habiturum fuisse gloriam corporis, nisi per merita. Secundò respondeo negando consequentiam, nil enim vetat duplici titulo illud ipsum obtinere, & jure scilicet connaturalitatis, & ex meritis. Urgebis, ergo animæ in cælo possunt mereri resurrectionem. Respondeo fortè hoc non est impossibile, saltem divinitus: unde Vasquez Disp. 76. cap. 6. n. 3. ait posse Christum nunc in cælis mereri aliis, si velit. Secundò, Disparitas est, quia illæ non omnino sunt in viâ, nec quoad animam, ut constat, nec quoad corpus, cum corpus non habeant, Christus tamen fuit saltem quoad corpus.

Respondeo potuisse illam duplici titulo obtineri.

III. Nec gratiam habituales, nec visionem beatificam meruit Christus.

Tertio: Non meruit Christus gratiam habituales, habitus infusos, lumen gloriæ, & visionem beatam. Ratio est, quia Deus tandiu supponit operari connaturaliter ad exigentiam cuiusqueri, donec constet contrarium, ergo sicut propterea non meruit de facto Christus unionem hypostaticam, quia subsistentia debetur tanquam passio naturæ, ipso facto quod natura existat, & consequenter antecedit connaturaliter omnem

illius operationem, ita cum unio, eo ipso quòd sit, petat tanquam passiones, gratiam, habitus, lumen, & visionem, debent connaturaliter antecedere omne meritum. Et ob eandem rationem non meruit Christus, vel visionis, vel unionis continuationem.

Quares: Utrum saltem per potentiam absolutam potuerit Christus mereri visionem beatam. Respondeo potuisse, ita Suarez hic, Disp. 40. sect. 1. aitque esse communem Theologorum sententiam. Probatur: Quia sicut de facto Christus meruit sibi gloriam corporis, quam ab initio non habuit, ita per divinam potentiam potuisset creari ejus anima unita personæ divinæ, absque eo quòd haberet gloriam essentialem, tunc ergo potuisset eam mereri. Quòd Suarez affirmat contingere etiam potuisse pro primo instanti quo de facto fuit creata anima unita Verbo, esto pro eodem gloriam habuerit, ad quod, inquit, sufficit prioritas aliqua naturæ, quod à fortiori diceret de continuatione unionis & visionis, tam in Christo, quam in Sanctis.

IV. Potuit tamen Christus de potentia absolutâ mereri visionem beatam.

Infero secundò: Circa tempus meriti Christi, meruisse ipsum à primo instanti conceptionis usque ad ultimum instans vitæ: ita Sanctus Thomas infra quæst. 34. art. 3. Suarez disp. 39. sect. 3. Vasquez, & omnes communiter, licet Durandus dubitaverit de merito infantie, quod tamen probatur apertè ex Patribus; Sanctus enim Augustinus serm. 11. de Tempore sic de Christo scribit: *Adoremus pannos infantie, ex quibus facta sunt emplasmatæ nature.* Idem S. Ambrosius, S. Bernardus, & alii Patres communiter affirmant. Ratio à priori est, quia cum Christus habuerit, etiam primo conceptionis instanti perfectissimam cognitionem, & reliqua ad merendum necessaria, quid obstat, quo minus aliquid nobis tunc promeruerit: imò Christum primo incarnationis instanti ad mortem se pro hominum salute obtulisse, probatur ex illo ad Hebræos 10. vers. 5. *Ingrediens mundum dicit sacrificium & oblationem noluisse, &c. tunc dixi ecce venio, & versu 10. subdit Apostolus: In quâ voluntate sanctificati sumus.*

V. Christus à primo conceptionis instanti usque ad ultimum instans vitæ, semper meruit.

Ratio à priori, quæ probatur Christum, etiam in infantia meruisse.

Toto etiam vitæ tempore, verisimile est Christum, actum aliquem meritorium Patri obtulisse, etiam dum dormiret, utpote cujus cor etiam tunc vigilaret. Post mortem verò nihil eum meruisse probatur, tum ex verbis Christi in ultimâ vitæ periodo prolatis: *Consummatum est,* tum ex illo Joannis 4. *Me oportet operari dum dies est,* id est dum vita manet, *venit nox,* &c. per noctem autem intelligunt Interpretes mortem. Unde per vulnus lanceæ lateri post mortem inflictam non meruit Christus, nisi vel objectivè, quatenus scilicet fuit objectum alicujus voluntatis præcedentis, qua offerebat se Patri ad totum sanguinem pro nobis effundendum, vel repræsentativè, ut scilicet repræsentaret per mirabilem illam aquæ & sanguinis effusionem, quo pacto à peccatis per redemptionem lavaremur, sicut ad Rom. 4. dicitur: *Resurrexit propter justificationem nostram,* id est, ut esset forma nostræ.

VI. Christus, etiam dormiens, alicujus meritorium Patri obtulit.

Infero tertio: Quid Christus meruerit aliis. Capreolus, Ferrarius, & alii apud Suarez disp. 41. sect. 2. aiunt, sub Christi merita non cadere primam vocationem, seu dispositionem ad gratiam in nobis, licet enim, inquirunt, mereatur Christus, ut vocati, credentes, contriti, baptizati, &c. accipiant gratiam, non tamen ut vocentur, credant, &c. quibus ex parte consentit Scotus, primò, quia gratia jam non esset gratia, cum

VII. Dicunt nonnulli primam dispositionem ad gratiam in nobis non cadere sub meritum Christi.

Hæc pro unionem non respondet tam decenter

Deum à or. m. id. re.

V. Vio. latio. m. in. i. quo. tollit. r. a. n. d. i. d. a. r. i. e. d. e. m. e. r. i. t. u. m.

id. i. o. e. s. i. t. u. m. u. b. i. q. u. a.

pe.

pe.

pe.

pe.

Tom. II.

Christus quicquid meruerit, meruerit ex iustitiâ, secundò, quia quod hi credant, baptizentur, &c. potius quàm alii, pendet ex merito Dei prædestinantis beneplacito, in quo fortè sumus vocati prædestinati secundum propositum ejus, qui operatur in nobis secundum concilium voluntatis sue, ut ait Apostolus ad Ephes. primò.

VIII. Ex Scriptura & Conc. ostenditur Christum nobis meruisse primam etiam dispositionem ad gratiam.

Sed hanc sententiam in scholis audiendam non esse ait Suarez loco citato, tum ob illud ad Ephesios primo: *Benedixit nos Deus omni benedictione spirituali in caelestibus in Christo*, ergo & dispositiones ad justificationem habemus per Christum: tum ob alia testimonia Scripturæ & Conciliorum, quæ passim videri possunt apud auctores, & in particulari Concilio Tridentinum sess. 6. c. 5. videtur id satis aperte declarasse his verbis: *Declarat præterea ipsius justificationis exordium in adultis, à Dei per Christum IESVM praveniente gratiâ sumendum esse*, hoc est ab ejus vocatione, &c.

IX. Ratio cur Christus nobis meruerit, non tantum ut credentes accipiamus gratiam, sed etiam ut credamus

Cum ergo Christus sit perfectissimè redemptor, meritaque ipsius fuerint valoris simpliciter infiniti, & apta ad longè majora nobis præmia promerenda, non est cur hanc ei gloriam quis neget, ut totius seriei justificationis nostræ causa sit & auctor, nihilque omnino sit in ordine gratiæ, quod ei non debeamus, si sine incommodo fieri possit, posse autem constabit argumentorum, quæ asserti contraria sententia, solutione, quæ planè levia sunt ad tantâ Christum gloriâ privandum.

X. Prima dispositio nostra ad gratiam, nobis gratis datur, Christo ex iustitiâ.

Ad primum ergo, dico auxilia illa & dispositiones ad gratiam nobis gratis, Christo ex iustitiâ donari, hoc autem non tollit, quo minus verè sint gratia. Ad secundum dici potest cum Patre Valquez, primâ parte disp. 14. cap. 3. nostram præ alius electionem in Christum reficendi posse, quod ille sua merita ad gratiam efficacem his potius quàm illis applicare voluerit, quo tamen non obstante tribui hoc Deo prædestinanti potest, utpote qui Christi voluntatem moverit, ut hos potius quàm illos eligendos designaret.

XI. Omnem prædestinationis seriem meruit nobis Christus, ipsamque adeo ad gloriam electionem, primam verò illam voluntatem communem, quâ cupiebat Deus homines post lapsum salvos, non meruit nobis Christus, ut notat Tannerus hic, quæst. 6. dub. 5. cum Suarez, Valentia & aliis, cum juxta Scripturas sacras voluntas illa fuerit causa adventus Christi. Unde Joannis c. 3. dicitur: *Sic Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret*. Meruit etiam remissionem peccatorum, & gratiam sanctificantem, licet illius merita mediis Sacramentis, & nostrâ cooperatione nobis essent applicanda, ut suprâ dictum est. Adamo verò ante lapsum non meruit gratiam primò collatam, sed post lapsum restitutam.

SECTIO QUARTA.

Quid meruerit Christus Angelis, & antiquis Patribus, ubi quomodo sit caput Angelorum & hominum.

I. In parabola de nonaginta novem ovibus, in mundum descendisse ad querendum ovem perditam, eamque ad caulam reducendam. Hanc parabolam exponentes Sancti Patres, per nonaginta novem oves, Angelos intelligunt,

CHRISTUS Matthæi 18. in Parabola illâ de ove perditâ dicitur relictis nonaginta novem ovibus, in mundum descendisse ad querendum ovem perditam, eamque ad caulam reducendam. Hanc parabolam exponentes Sancti Patres, per nonaginta novem oves, Angelos intelligunt,

quibus relictis Dei Filius humanam carnem assumpsit, ut hominem, quem ovem centesimam interpretantur, per peccatum perditum, & à viâ iustitiæ aberrantem, per passionem suam à peccato liberaret, ac tandem ad cælum perduceret, æternæque beatitudinis unâ cum Angelis participem redderet. Hinc oritur quæstio, Utrùm ita gratiam & gloriam, aliâque dona supernaturalia meruerit hominibus, ut horum nihil meruerit Angelis, aut quid demum illis per merita sua obtinuerit.

Dona quædam accidentalialia Christum Angelis meruisse nullus dubitat, nempe illustrationes quasdam, gaudium de sedium suarum reparatione per hominum redemptionem, & alia hujusmodi, sicque Christus est caput, non hominum solum, sed Angelorum, cum juxta fidem sit caput totius Ecclesiæ, ut cum Sancto Thoma docent Theologi, probatque inter cætera locus ille ad Ephesios primò, ubi dicit Apostolus Christum suscitatum à mortuis, & constitutum ad dexteram Dei supra omnem principatum & potestatem, virtutem & dominationem, & omne nomen quod nominatur in hoc seculo, & in futuro, & omnia subjecit pedibus ejus, & ipsum dedit caput supra omnem Ecclesiam: quem locum licet aliis explicare contentur de Christo ut Deo, clarè tamen loqui videtur Apostolus de illo ut homine, ut constat.

Triplici verò de causâ Christus dicitur caput Angelorum & hominum, tum ob dignitatem, cum inter ipsos emineat, ut caput inter membra humani corporis, ipsosque gubernet, tum ob pulchritudinem, sicut enim in capite omnes sensus, ita perfectiones omnes & gratiæ in Christo plenissimè relucent: tum denique quia sicut caput in reliqua membra influit, ita Christus in Ecclesiam. Membrum tamen Ecclesiæ, ut bene notant aliqui, congruè vocari non potest, sicut caput membrum est humani corporis, cum Christus influxum nullum ab hominibus, vel Angelis recipiat, sicut à suis membris recipit caput corporeum.

Difficultas est, Utrùm non dona solum accidentalialia, sed gratiam etiam & gloriam meruerit Christus Angelis. Affirmat Suarez hic, dispositione 42. sect. 1. Valentia quæst. 8. p. 3. Tannerus de Incarnatione, quæst. 6. dub. 5. n. 178. & alii.

Contraria tamen sententia & communior & verior est: ita Valquez hic, disp. 49. & primâ parte, tomo 1. disp. 93. num. 20. Lessius de Prædestinatione Christi, & alii, & ex antiquis Sanctus Bonaventura, Halensis, & alii, videnturque expressa mens Sancti Thomæ in tertium, disp. 13. quæst. 2. art. 2. & alibi. Ratio à priori est, quia Christus ut vidimus disp. præcedente, præfinitus fuit in remedium lapsus primorum parentum, ergo pro aliquo priori præfinitus fuit peccatum illud ante merita Christi, cum fuerit in præficientiâ Dei ante Christi existentiam, sed pro aliquo priori ad suum lapsum habuit Adamus gratiam, cum peccando illam sibi ac nobis perdidit, ergo non accepit eam primò per merita Christi, cum pro illo signo non fuerit Christus in præficientiâ, tum sic, sed Angelis in eodem vel priori signo data est gratia sanctificans, quam data sit primo parenti, eamque alii conservarunt, alii peccando amiserunt, & eorum peccatum Adamo lapsus causa fuit, ergo non habuerunt gratiam illam per Christum.

Secundò

revertitur, per hanc hominem intellegunt Patres, per illas Angelos.

II. Dona quædam accidentalialia meruit Christus Angelis.

III. Triplex de causâ Christus dicitur caput Angelorum & hominum, tum ob dignitatem, tum ob pulchritudinem, tum ob perfectiones omnes & gratiæ in Christo plenissimè relucent.

IV. An Christus meruerit Angelis.

V. Probabilior est Christum non meruisse gratiam Angelis.

Peccatum Adami pro aliquo priori præfinitus fuit ante merita Christi.